25/01/2023

Γνώρισα τον Άγιο Γεράσιμο τον Υμνογράφο – Του Μητροπολίτη Κίτρους

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Κίτρους, Κατερίνης και Πλαταμώνος

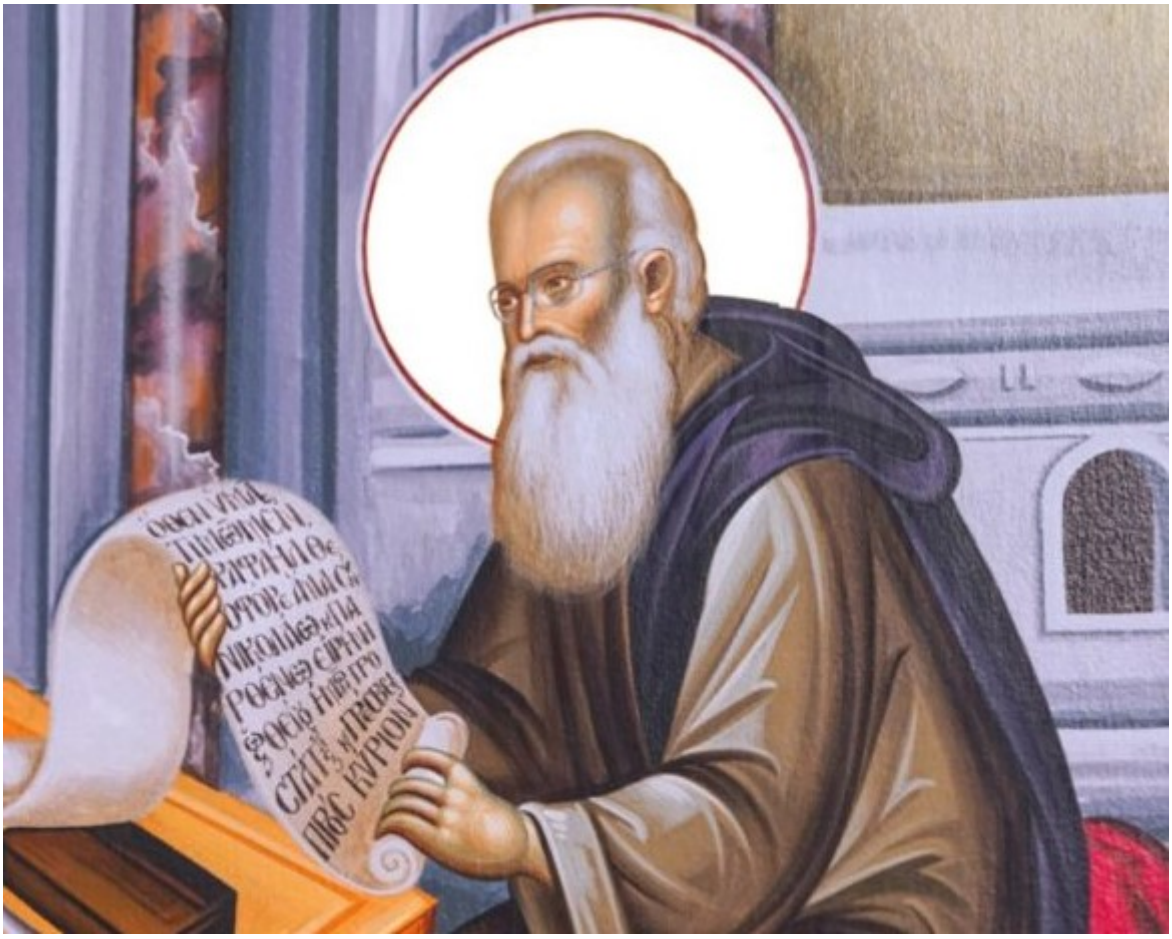

Με τίτλο "Γνώρισα τον Άγιο Γεράσιμο τον Υμνογράφο. Μαρτυρίες για την Αγιότητα του Οσίου Γερασίμου Μικραγιαννανίτη από πρόσωπα που τον γνώρισαν", ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κίτρους, Κατερίνης και Πλαταμώνος κ. Γεώργιος, Διδάκτορ Φιλολογίας Α.Π.Θ. – Καθηγητής Λειτουργικής δημοσίευσε σχετικό κείμενο.

Παρακάτω το κείμενο του Μητροπολίτη Κίτρους:

«Εν παντί έργω αυτού έδωκεν εξομολόγησιν αγίω Υψίστω ρήματι δόξης˙
Εν πάση καρδία αυτού ύμνησε και ηγάπησε τον ποιήσαντα αυτόν˙
Έστησε ψαλτωδούς κατέναντι του θυσιαστηρίου και εξ ηχούς αυτών γλυκαίνειν

μέλη·
Έδωκεν εν εορταίς ευπρέπειαν·
Εκόσμησε καιρούς μέχρι συντελείας εν τω αινείν αυτούς το άγιον όνομα Αυτού»
(Σοφία Σειράχ 47, 8-10)

Η έναρξη του νέου έτους 2023 σηματοδοτήθηκε από την απόφαση της Αγίας και Ιεράς Συνόδου του Οικουμενικού Πατριαρχείου (10-1-2023) να αναγνωρισθεί ως Άγιος της Ορθόδοξης Εκκλησίας ο Αγιορείτης Μοναχός Γεράσιμος Μικραγιαννανίτης, ο οποίος έγινε ευρύτατα γνωστός ως Υμνογράφος της Εκκλησίας.

Είχα την ευλογία, **ως μαθητής Β΄ Λυκείου το 1980, να γνωρίσω τον Γέροντα Γεράσιμο,** τον οποίο συναναστράφηκα μέχρι και την οσιακή κοιμήσή του. Είχα την τιμή να μελετήσω το υμνογραφικό έργο του και να ασχοληθώ επιστημονικά με αυτό.

Καρπός εκείνης της επιστημονικής έρευνας αποτέλεσαν, μεταξύ άλλων, τα **βιβλία**:

• Ο Υμνογράφος Γεράσιμος Μοναχός Μικραγιαννανίτης και οι Ακολουθίες του σε Αγίους της Θεσσαλονίκης. Συμβολή στη μελέτη του βίου και του έργου του, Θεσσαλονίκη 1997.
• Το έργον του Υμνογράφου Γερασίμου Μοναχού Μικραγιαννανίτου. Ευρετήρια, Θεσσαλονίκη 1997.
• Μια σύγχρονη Μορφή του Αγίου Όρους, Βέροια 2002.

Τα δύο πρώτα ως άνω συγγράμματα εξέδωσε ο «Οργανισμός Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης–Θεσσαλονίκη 1997» και παρουσιάσθησαν επίσημα από τον Παναγιώτατο Οικουμενικό Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίο το ίδιο έτος στη Villa Bianca Θεσσαλονίκης.

Προκειμένου να μην επαναλάβω κοινότυπα όσα έγραψα τότε, θεώρησα προτιμότερο να παραθέσω αποσπάσματα: α) επισήμων Εκκλησιαστικών Γραμμάτων και β) κειμένων σεβασμίων προσώπων με βαρύνουσας σημασίας γνώμες, οι οποίες συνιστούν, είτε έμμεση είτε άμεση, αναγνώριση της αγιότητας του Γέροντος Γερασίμου Μικραγιαννανίτου, ακόμη και από την εποχή που ο ίδιος βρισκόταν ακόμη στη ζωή. Πρόκειται, ασφαλώς, για μαρτυρίες προσώπων που τον γνώρισαν, συνεργάστηκαν, συναναστράφηκαν μαζί του και συνδέθηκαν πνευματικά με τον σύγχρονο αυτόν Άγιο.

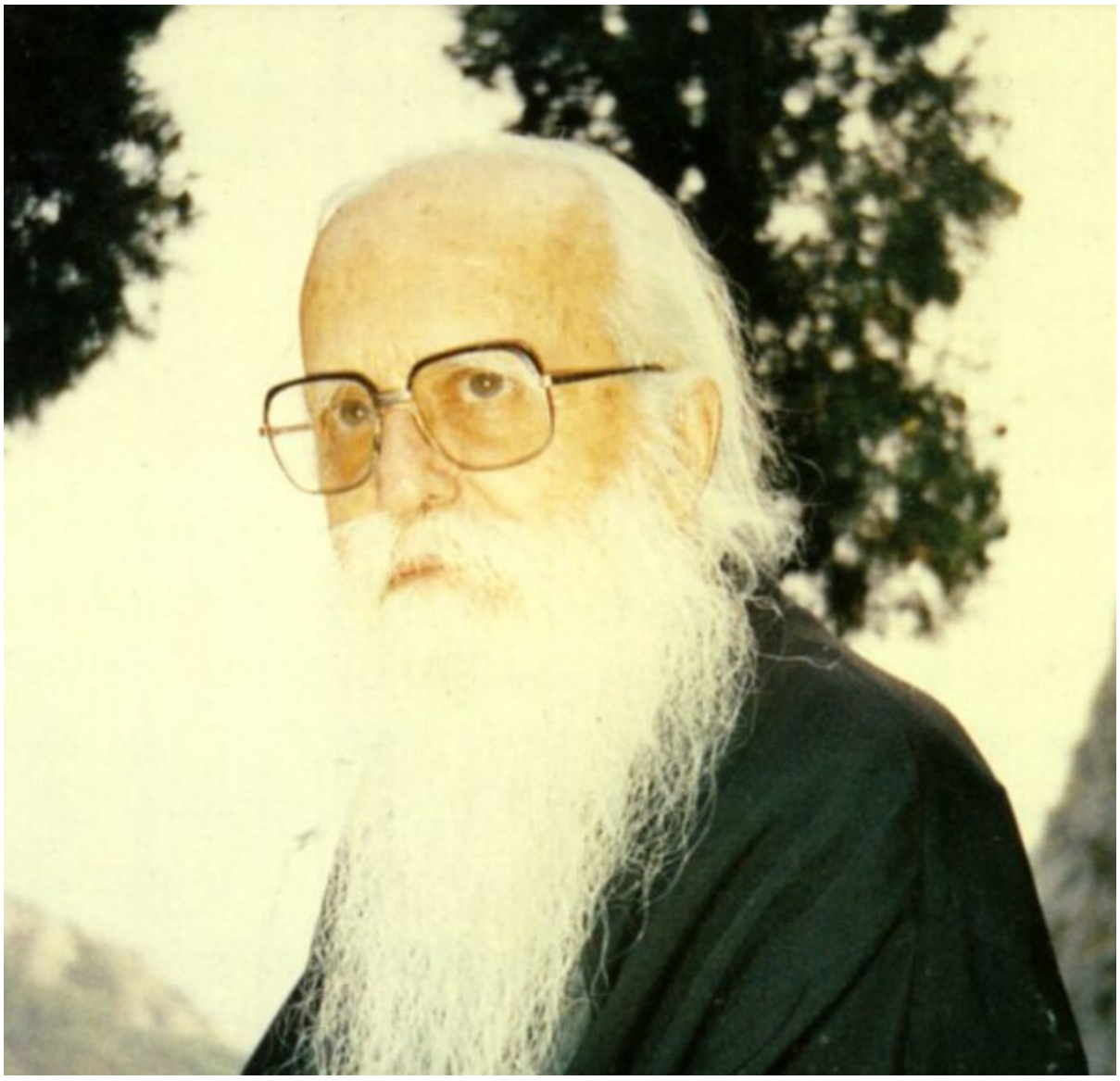

Αγιότητα βίου

Εἶναι δυσαναρίθμητες οἱ ἀναφορές περί τῆς ἁγιότητας τοῦ Γέροντος Γερασίμου.

• Ὁ ἴδιος ὁ Ὑμνογράφος χαρακτηρίζεται ὡς συνεχιστής τῶν Βυζαντινῶν Ὑμνογράφων ὄχι μόνον στήν ὑμνογραφική τέχνη ἀλλά καί στήν βίωση τῆς ἁγιότητας πού τόν χαρακτήριζε(βλ. τό ὑπ’ ἀριθμ. πρωτ. 217/29-1-1955 ἔγγραφον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος).
Ἐπί πλέον ἀναγνωρίζεται:

• Τόσο τό ὑμνογραφικό ἔργο ὅσο καί ἡ προσωπικότητά του(βλ. τό ἀπό 29-10-2001 Γράμμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου).

• Ἡ κατά Θεόν βιοτή καί πολιτεία (βλ. τό ὑπ’ ἀριθμ. πρωτ. 198/3-3-1988 Γράμμα τῆς Ἀρχιγραμματείας τῆς Ἁγίας καί Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ

Πατριαρχείου).

• Ἡ θεοφιλής ἄσκησή του στό Ἅγιον Ὄρος(βλ. τό ὑπ’ ἀριθμ. πρωτ. 642/23-8-1989 Γράμμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Δημητρίου).

• Ἡ πυρπόληση τῆς καρδίας τουἀπό θεία φλόγα (βλ. τό ἀπό 14-8-1977 Γράμμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου).

Ἀξιομνημόνευτεςεἶναιοἱ παρακάτω ἀπόψεις:

• Μετά τήν ἐκδημία του «ταῖς ἀγγελικαῖς φωναῖς συνάδει τό τῆς θεότητος ἀτελεύτητον κράτος» (βλ. τό ὑπ’ ἀριθμ. πρωτ. 4382/15-10-2001 Γράμμα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος Χριστοδούλου).

• Ἡ καρδιά του ἦταν πλήρης ἀπό «ἔνθεους καί ἁγιολογικούς ψυχικούς γλυκασμούς» (Ἐπισκόπου Ροδοστόλου Χρυσοστόμου, «Θρέμμα καί ἔμμετρος φωνή τῆς ἐρήμου», Ὑμνήτωρ,Βέροια 2001, 54).

• Ὑπῆρξε «ἐν ἔργοις καί λόγοις» μιμητής τοῦ Τιμίου Προδρόμου καί τῶν Ὁσίων τῆς Ἀθωνικῆς Ἐρήμου (Ἐπισκόπου Ροδοστόλου Χρυσοστόμου, «Θρέμμα καί ἔμμετρος φωνή τῆς ἐρήμου», Ὑμνήτωρ, Βέροια 2001, 58).

• Βίωσε «τήν ὄντως πνευματικήν καί ἐξαϋλωμένην ζωήν ὁ νέος τήν ἡλικίαν, πλήν πολιός τήν φρένα [...] καθαρά καί θεοφώτιστος διάνοια» (Γέροντος Γαβριήλ Διονυσιάτου, Ἀπό τόν κῆπο τοῦ παππoῦ. Ἁγιορειτικαί Διηγήσεις, Θεσσαλονίκη 1994. Βλ. Ἐπισκόπου Ροδοστόλου Χρυσοστόμου, «Θρέμμα καί ἔμμετρος φωνή τῆς ἐρήμου», Ὑμνήτωρ, Βέροια 2001, 58-59).

• «Τί πρῶτον καί τί ὕστερον, ἀγαπητοί μου, νά εἴπῃ τις διά τήν σεπτήν ταύτην μορφήν τοῦ π. Γερασίμου; Ὁσάκις μέ ἐπεσκέπτετο ἐν τῷ γραφείῳ μου παρά τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει, πάντοτε αἱ συζητήσεις του ἦσαν κατ' ἐξοχήν πνευματικαί. Καί ἐπομένως ὠφέλεια προήρχετο ἐξ αὐτῶν τούτων τῶν συζητήσεων. Οὐδέποτε κατέκρινεν ἀδελφόν του. Οὐδέποτε ἐψεύσθη. Οὐδέποτε ἐκακολόγησε ἤ ἐσυκοφάντησε. Ὁ π. Γεράσιμος, ἀδελφοί μου, δέν ἦτο ἑρπετόν ἵνα ἕρπῃ διά τῆς κοιλίας εἰς τήν γῆν. Ἦτο ἀετός. Ἀετός ὑψιπετής. Κάτι παρόμοιον πρός τόν ὑψιπετήν ἀετόν, τόν εὐαγγελιστήν Ἰωάννην, ὡς ἀποκαλοῦμεν τόν Θεολόγον καί ἠγαπημένον τοῦ Κυρίου μαθητήν. Δέν ἠσχολεῖτο μέ τά μικρά. Δέν ἠσχολεῖτο μέ τάς κατωτερότητας. Ἠσχολεῖτο μέ τά ὑψηλά, μέ τά πνευματικά. Δι' αὐτόν ἀκριβῶς τόν λόγον ἡ σωφροσύνη καί ἡ σύνεσίς του, ἀλλά καί ἡ δικαιοσύνη του ἀπετέλουν τά κοσμήματα ἐκεῖνα τά ὁποῖα ἔδιδον τήν εἰκόνα τήν χαρακτηριστικήν τοῦ ἐσωτερικοῦ του κόσμου. Ἅπαντας ἐδίδασκε διά τοῦ ἁγίου παραδείγματός του. Ἅπαντας ἐνουθέτει. Ὑπέρ πάντων προσηύχετο. Οὐδέποτε κατέλειπε ἀκολουθίαν. Ἀπό ὄρθρου βαθέως μέχρι μεσούσης νυκτός, ἑπτάκις τῆς ἡμέρας κατά τόν Δαβίδ, ἐδοξολόγει τόν Κύριον τῆς δόξης. Καί ἀσθενής εἰσέτι δέν παρέλειπε τό καθῆκον τῆς εὐχαριστίας καί δοξολογίας τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ. Καί εἴθε καί οἱ Πατέρες οἱ συγκροτοῦντες τάς ἀδελφότητας τοῦ Ἁγίου Ὄρους, τάς Σκήτας καί τά Κελλία, νά διδάσκωνται ἀπό τόν ἅγιον βίον καί τό λαμπρόν καί ἀκτινοβόλον παράδειγμα τοῦ ἁγίου Γερασίμου καί νά μήν ἀσχολοῦνται μέ μικρότητας αἱ ὁποῖαι δυσφημίζουν

τούτους. Ὁ ἅγιος Γεράσιμος ὑπῆρξεν ἕν φαινόμενον διά τήν ἐποχήν του καί παράδειγμα διά τήν ἐποχήν του. Καί θά πρέπῃ καί οἱ ἐν τοῖς ὄρεσι καί σπηλαίοις καί ταῖς ὀπαῖς τῆς γῆς, ἀλλά καί οἱ ἐν ταῖς πόλεσι ἀκολουθοῦντες τόν ἄγαμον βίον, κληρικοί καί μοναχοί, νά τόν ἔχωσι ὡς πρότυπον εἰς τήν ζωήν των, ὅπως ἐκεῖνος εἶχεν ὡς πρότυπόν του τόν Χριστόν καί μόνον τοῦτον. Πάτερ Γεράσιμε! Ἐν οὐρανοῖς εὑρισκόμενος, κατά τήν ἱεράν ταύτην στιγμήν, εὔχου ὑπέρ πάντων ἡμῶν, ὑπέρ τῆς ἀδελφότητός σου, ὑπέρ τοῦ Ἁγιωνύμου Ὄρους καί ὑπέρ τῆς φιλτάτης ἡμῶν πατρίδος, γλυκυτάτης Ὀρθοδόξου Ἑλλάδος» (Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης Παντελεήμονος Β΄, «Ἀετός ὑψιπετής», Ὑμνήτωρ, Βέροια 2001, 172-173).

• «Ὁ ἀείμνηστος ἅγιος Γέροντας δέν ὑπῆρξε κάτοχος πανεπιστημιακῶν πτυχίων, ἀλλά ἐν τῇ ἄκρᾳ ταπεινώσει αὐτοῦ καί τῇ ἀφιερώσει εἰς τόν Θεόν, τήν Ἐκκλησίαν καί τό μοναστικόν ἰδεῶδες, ἐν τῇ αὐστηρότητι καί ἁγιότητι βίουκαί ἀρετῆς καί ἐν θερμῇ πίστει καί τῇ ἀγάπῃ του, ἐπέτυχε τήν ὑπέρβασιν τῆς κατά κόσμον σοφίας καί πανεπιστημιακῆς μορφώσεως καί ἀνεδείχθη Θεοῦ δοχεῖον θείων καί οὐρανίων ναμάτων καί ἐμπνεύσεων, θεολογίας τε καί ὑμνολογίας θεράπων καί ἱερουργός, γενόμενος ἰσάγγελος τῶν ἀγγελικῶν οὐρανίων ταγμάτων, τῶν λειτουργούντων καί ὑμνολογούντων ἀενάως καί διηνεκῶς τήν δόξαν τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ […]. Ποῖος θά τολμήσῃ τοιοῦτον πνευματικόν καί οὐράνιον ἐγχείρημα, νά ὑμνολογῇ ὡς ἄγγελος φωτός, τήν δόξαν τοῦ Θεοῦ; Νά στιχουργῇ, νά συγγράφῃ, νά ἱερουργῇ τήν ἐκκλησιαστικήν ποίησιν καί ὑμνογραφίαν πρός δόξαν Θεοῦ; Οὐδείς ἄλλος, εἰ μή ὁ οὐράνιος ἄνθρωπος, ὁ ἰσάγγελος ἄνθρωπος, ὁ ἐπίγειος ἄγγελος, ὁ τήν κλῆσιν ἔχωνἀπό Θεοῦ, ὁ ἐμπνευσμένος ὑπό τῆς θείας Χάριτος, ὁ ἅγιος ἐν τοῖς ἁγίοις, ὁ ἐν ἀσκήσει καί ἰσαγγελικῇ πολιτείᾳ διάγων καί βιαζόμενος κατά Θεόν ἄνθρωπος, ὁ ἐν οὐρανίᾳ σπουδῇ ἐντρυφῶν καί διαιτούμενος ἄνθρωπος, ὁ ζῶν οὐκέτι αὐτός δι’ ἑαυτόν, ἀλλά ζῶν ἐν αὐτῷ ὁ Χριστός» […]. Ὁ ἀείμνηστοςἍγιος Γέροντας κατατάσσεται μεταξύ τῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, μεταξύ τῶν μεγάλων ὑμνογράφων τῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι ὁ ὑμνητής τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ ὡς ἄλλος ἄγγελος ἐπί τῆς γῆς […]. Ὁ Ἅγιος Γέροντας π. Γεράσιμος, ἀσκούμενος εἰς τήν θεολογίαν τῆς ἐρήμου, τῆς νοερᾶς προσευχῆς καί τῆς διά πνευματικῶν βαθμίδων ἐν Χριστῷ τελειώσεως, ἔφθασεν ἐπαξίως εἰς ὕψιστα ἐπίπεδα ἀρετῆς, σωφροσύνης καί ἁγιότητος» (Μητροπολίτου Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὄρους καί Ἀρδαμερίου Νικοδήμου, «Εἰς μνήμην τοῦ Γέροντος», Ὑμνήτωρ, Βέροια 2021, 202-203, 205, 209).

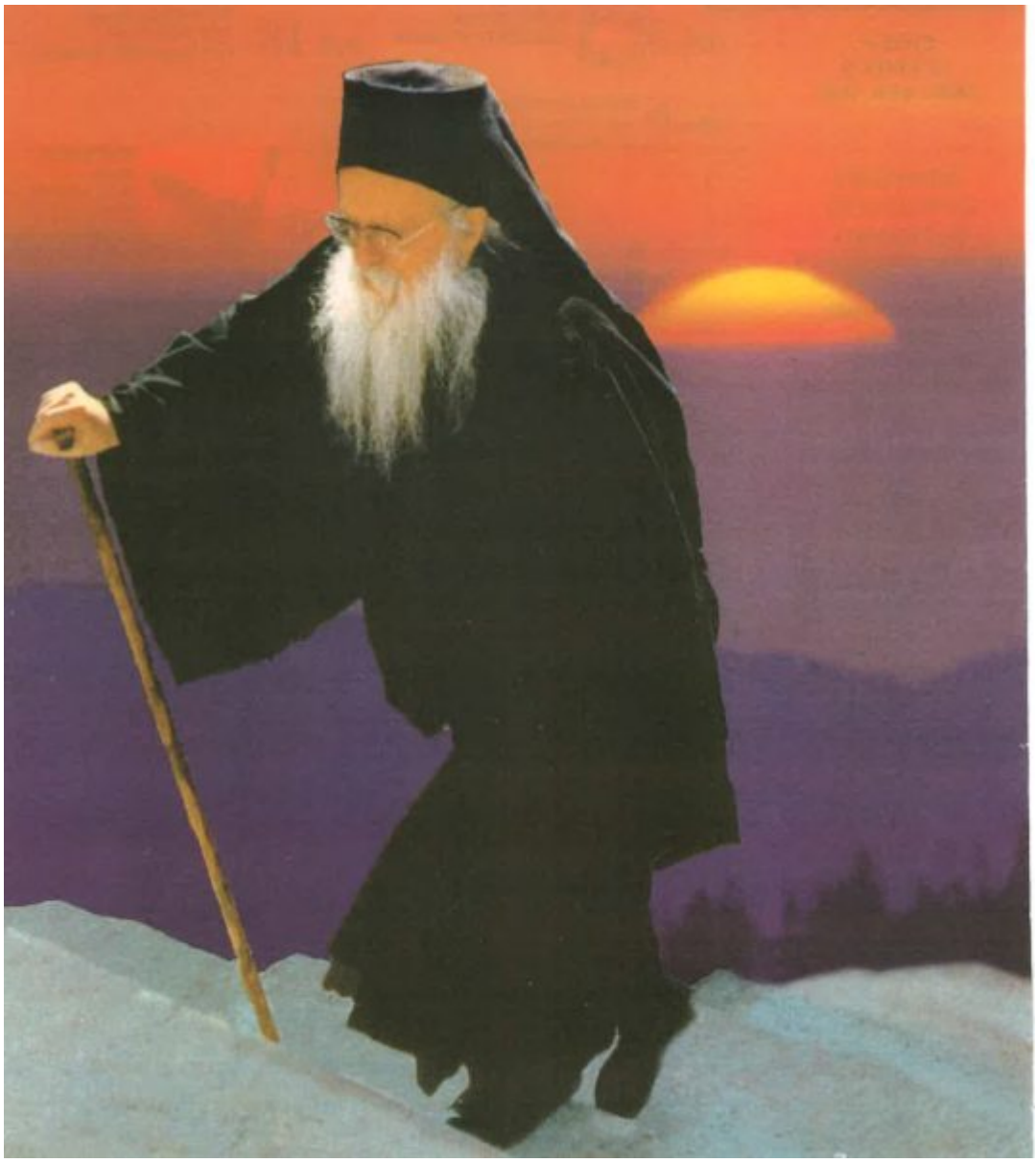

• «Διαμονή ‘’ἐν γῇ ἀβάτῳ καί ἀνύδρῳ’’ (Ψαλμ. 101,6), ὥσπερ ‘’στρουθίου μονάζοντος ἐπί δώματος’’, ‘’πελεκάνου ἐρημικοῦ’’, ‘’νυκτοκόρακος ἐν οἰκοπέδῳ’’ (Ψαλμ. 101,7-8) [...]. Καί ἔτσι ἀνέθαλε μιά μικρή Ἐδέμ στήν ἄλλοτε ἄνικμη καί κατάξερη Μικρή Ἁγία Ἄννα, μέ τόν πατέρα Γεράσιμο γράφοντα, ψάλλοντα καί ὑμνοῦντα τόν Πανάγαθο Θεό, ἐν μέσῳ αὐτῆς καί αὐτῶν, περιπολοῦντα καί ἀπολαμβάνοντα, ὡς ὁ Ἀδάμ πρό τῆς παρακοῆς. Εἶχε ὁ εὐλογημένος τό δέμας καί τήν ἐμφάνισι ἀντιστρόφως ἀνάλογα πρός τά μεγάλα καί θεόσδοτα χαρίσματά του, τό θρέμμα αὐτό τῆς ἐρήμου, τό καύχημα τοῦ ἁγιορειτικοῦ μοναχισμοῦ, ἡ δόξα τῆς κατά Ἀνατολάς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, τό σέμνωμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ μας Πατριαρχείου» (Ἐπισκόπου Ροδοστόλου Χρυσοστόμου, «Ἔλξις, Αἴγλη καί Εὐλογία», Ὑμνήτωρ, Βέροια 2001, 185, 187, 189).

• «Ὁ Γερασιμάκης, ὅπως ἀπό ἀγάπη ἀπεκαλεῖτο, κατέστη ἀθλητής στά οὐρανογείτονα πνευματικά χαρακώματα,ἐκεῖνα τῶν παννύχων στάσεων, τῶν

μακρῶν νηστειῶν, τῶν δακρυβρέκτων δεήσεων, τῶν δαιμονοκινήτων πειρασμῶν, μέρες καί νύχτες, χειμῶνες καί καλοκαίρια, ἔτη πολλά» (Μοναχοῦ Μωυσέως Ἁγιορείτου, «Ὁ Μακάριος Γέρων», Ὑμνήτωρ, Βέροια 2001, 241).

• Ἡ ἁγιότης ἦτο κεχαραγμένη εἰς τήν μορφήν του. Πολλάκις ἡ φυσιογνωμία του ἐχαρακτηρίσθη ὡς «ἱερή» (βλ. ἐνδεικτικά Μητροπολίτου Γουμενίσσης Δημητρίου, «Ἐκφαντορική Ἀποκάλυψη», Ὑμνήτωρ, Βέροια 2001, 224) ἤ ὡς «βιβλική» (βλ. ἐνδεικτικά Μητροπολίτου Ξάνθης Παντελεήμονος, «Ἀντίδωρο υἱϊκῆς ἀγάπης καί εὐγνωμοσύνης», Ὑμνήτωρ, Βέροια 2001, 228), ἤ ὡς «κεχαριτωμένη ὁσιότης» (Ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς τοῦ Καθηγουμένου Ἱερᾶς Μονῆς Σίμωνος Πέτρας Ἀρχιμανδρίτου Αἰμιλιανοῦ, 5-8-1989. Βλ. Μοναχοῦ Μωυσέως Ἁγιορείτου, «Ὁ Μακάριος Γέρων», Ὑμνήτωρ, Βέροια 2001, 243), ἐνῶ ὁ ἴδιος ὡς «μακάριος» καί «τέκνον τῆς ἐρήμου» (Ἀρχιμ. Γαβριήλ Διονυσιάτου, Λαυσαϊκόν τοῦ Ἁγίου Ὄρους, Βόλος 1953, 44-45).

• «Ἔζησε ὁσιακά, ἀλλά καί κοιμήθηκε ὁσιακά, μεταφερόμενος στά οὐράνια, γιά νά συναντήσει τόν Κύριό μας, τήν Θεοτόκον καί τούς Ἁγίους πού ἀγάπησε καί ὕμνησε» (Μητροπολίτου Ξάνθης Παντελεήμονος, «Ἀντίδωρο υἱϊκῆς ἀγάπης καί εὐγνωμοσύνης», Ὑμνήτωρ, Βέροια 2001, 230).

• «Μοναχός ταπεινός, βιαστής τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν, ὑπερορῶν σαρκός καί τῶν τῆς σαρκός, προσευχητικός, πρᾶος, γλυκύς, προσηνής, φιλόθεος καί φιλάνθρωπος, διδακτικός, συγχωρητικός, εὐκατάνυκτος, ἄγρυπνον ἔχων τό ὄμμα τῆς ψυχῆς, αὐστηρός στόν ἑαυτό του καί συγκαταβατικός στούς συνανθρώπους … Ὁ π. Γεράσιμος μετετέθη πρός τόν Κύριο πού ἐπόθησε καί ὕμνησε. Τώρα καθαρώτερα –πρόσωπον πρός πρόσωπον– καθορᾶ τήν Ἁγία Τριάδα. Πιστεύω ὅτι πρεσβεύει ὑπέρ ἡμῶν τῶν περιλειπομένων» (Πρόλογος τοῦ Ἀρχιμ. Γεωργίου, Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Γρηγορίου Ἁγίου Ὄρους στό βιβλίο τοῦ Ἀρχιμ. Γεωργίου Χρυσοστόμου [νῦν Μητροπολίτου Κίτρους], Μιά σύγχρονη Μορφή τοῦ Ἁγίου Ὄρους, Βέροια 2002, 11, 13).

• «Σάν ἄλλος ἐπίγειος ἄγγελος, διεμόρφωσε μιά καρδιά πάλλουσαν ὑμνητικῶς, ψάλλουσαν ἀδιαλείπτως τήν δόξαν τοῦ Θεοῦ» (Μοναχοῦ Θεοκλήτου Διονυσιάτου, Γεράσιμος Μοναχός Μικραγιαννανίτης, Θεσσαλονίκη 1997, 18-19).

• Ἀνήκει στίς «μεγάλες μορφές τῆς τιμίας χορείας τῶν σοφῶν, λογίων, εὐλαβῶν καί σεβασμίων Ἁγιορειτῶν Γερόντων τοῦ αἰῶνος μας» (Μοναχοῦ Μωυσέως Ἁγιορείτου, «Μνήμη δικαίου μετ’ ἐγκωμίων», Πρωτᾶτον 33, 5).

• «Δένδρο εὔχυμο καί πολύκαρπο τοῦ Ἁγίου Πνεύματος» «Ἀρχιμανδρίτου Ἰωήλ Φραγκάκου (νῦν Μητροπολίτου Ἐδέσσης, «Ἀκολουθίαι Βεροιέων Ἁγίων», Ὑμνήτωρ,

Βέροια 2001, 273).

• «Λύρα γλυκυτάτη [...] Πνεύματι Ἁγίῳ ὑπηχουμένη» (Ἱερομονάχου Ἀθανασίου Σιμωνοπετρίτου, «Ἐπίτομα Ἰαμβικά Μηνολόγια», Ὑμνήτωρ, Βέροια 2001, 297).

• «Ἐνοὐρανοῖς τούς δόμους περιπολεύων» (Ἀρχιμανδρίτου Ἰωήλ Φραγκάκου (νῦν Μητροπολίτου Ἐδέσσης), «Ἀκολουθίαι Βεροιέων Ἁγίων», Ὑμνήτωρ, Βέροια 2001, 279).

• «Μετά Ἁγίων συνεστώς ἠγαπημένων σοι, οὐρανόθεν μή ἐλλείπῃς εὐχαῖς στηρίζειν» (Ἱερομονάχου Ἀθανασίου Σιμωνοπετρίτου, «Ἐπίτομα Ἰαμβικά Μηνολόγια», Ὑμνήτωρ, Βέροια 2001, 297).

• «Ἀπῆλθε Γεράσιμος ἔνθα πᾶσα τερπνότης» (Μοναχοῦ Πορφυρίου Σιμωνοπετρίτου, «Εἴκοσι Ὑμνογραφήματα τοῦ Γέροντος Γερασίμου Χειρόγραφα τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σίμωνος Πέτρας», Ὑμνήτωρ, Βέροια 2001, 315).

• «Ἀνασηκώνοντας δέ διακριτικά τόν μανδύα τῆς χριστομιμήτου ἄκρας ταπεινώσεως τοῦ Γέροντος ὑμνογράφου, ἀποκαλύπτει τό μυστήριο τῆς ἐμπνεύσεώς του καί τήν πηγή τῶν ὕμνων τῶν θείων ἐρώτων του. Γιατί ὁ πατήρ Γεράσιμος δέν ἦταν ‘’φρέαρ συντετριμμένον’’, ἀλλά πηγή ‘’ὕδατος ζῶντος’’, ‘’ἁλλομένου εἰς ζωήν αἰώνιον’’» (Πρόλογος τοῦ Καθηγητοῦ Ἰωάννου Φουντούλη στό βιβλίο τοῦ Μοναχοῦ Θεοκλήτου Διονυσιάτου, Γεράσιμος Μοναχός Μικραγιαννανίτης Ὑμνογράφος τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, Θεσσαλονίκη 1997, 14).

Φανέρωση της αγιότητας δια του υμνογραφικού έργου

Μέ τίς παραπάνω προϋποθέσεις, τό ὑμνογραφικό ἔργο τοῦ Ὁσίου Γερασίμου:

• Εἶναι προϊόν «εὐσεβείας καί βαθείας πίστεως» καί ὄχι ἁπλῶς γλαφυροῦ καλάμου (βλ. τό ἀπό 18-10—1955 Γράμμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρου).

• Χαρακτηρίζεται ἀπό αἴσθημα πίστεως καί ἀγάπης πρός τόν Θεό, γνώρισμα τῶν Ἁγίων ἀνθρώπων (βλ. τό ὑπ’ ἀριθμ.πρωτ. 217/29-1-1955 ἔγγραφον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος).

• Συνιστᾶ προσευχή καί ὄχι φιλολογική ἐνασχόληση(βλ. τό ἀπό 14-8-1977 Γράμμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου).

• Ἀνήκει στήν χορεία τῶν Ἁγίων Ὑμνογράφων Ρωμανοῦ Μελωδοῦ, Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ καί Ἀνδρέου Κρήτης (βλ. τό ὑπ’ ἀριθμ. πρωτ. 4382/15-10-2001 Γράμμα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος Χριστοδούλου).

• «[Ἡ Ἀσματική Ἀκολουθία τῶν Ἁγίων Πατέρων τῆς Β΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου] εἶναι ἐκ τῶν ἀρίστων δειγμάτων τῆς ἱερᾶς καί ἐμπνευσμένης ὑμνογραφικῆς παραγωγῆς τοῦ εὐλαβοῦς ἐν μοναχοῖς Γερασίμου τοῦ Μικραγιαννανίτου, τοῦ καί Ὑμνογράφου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας [...]. Ἡ θεία ἔλλαμψις ἐκίνησε ταχύν καί εὐθύν τόν κάλαμον τοῦ συγγραφέως τοῦὀξυγράφου» (Μητροπολίτου Γέροντος Ἐφέσου Χρυσοστόμου, Θεολογική ἀνάλυσις Ἀκολουθίας Β΄Οἰκουμενικῆς Συνόδου, Ὑμνήτωρ, Βέροια 2001, 268, 269).

• «Ἡ ὑμνογραφική παραγωγή τοῦ Γερασίμου ἐμφοροῦνταν ἀπό τήν ἁγιότητα. Ὑπῆρξε «ἔφεσις ἰσόβιος καί πηγαία καί καθολική ψυχική συναρπαγή, στούς πνευματικούς χώρους τῶν ἡμερινῶν καί τῶν νυκτερινῶν ἐγκύψεών του» (Ἐπισκόπου Ροδοστόλου Χρυσοστόμου, «Θρέμμα καί ἔμμετρος φωνή τῆς ἐρήμου», Ὑμνήτωρ, Βέροια 2001, 56).

• «Τό σύνολο τῶν ὕμνων τοῦ π. Γερασίμου Μικραγιαννανίτου εἶναι προϊόν τῆς ἐν τῷ Ἁγίῳ Ὄρει τοῦ Ἄθω ὡς μοναχοῦ καί δή παιδιόθεν ὁσίας βιωτῆς του, ἀπαύγασμα τῆς εὐλαβείας τῆς ψυχῆς του καί ἔκφρασις τῆς καθαρότητος τοῦ συνειδότος του»(Ἐπισκόπου Ροδοστόλου Χρυσοτόμου, «Θρέμμα καί ἔμμετρος φωνή τῆς ἐρήμου», Ὑμνήτωρ, Βέροια 2001, 59).

• «Ὁ π. Γεράσιμος ἔπαθε τά θεῖα καί ἔμαθε τά θεῖα, ὅπως ἐπιβάλλει ὁ πνευματικός νόμος, ἀλλά ἐπί πλέον καί ὕμνησε τά θεῖα. Ἐξεζήτησε τά βάθη τοῦ Πνεύματος καί τοῦ προσετέθησαν τά κάλλη τοῦ φθέγματος. Αὐτή εἶναι, ὡς γνωστόν, ἡ μεγάλη προσφορά του στήν Ἐκκλησία» (Πρόλογος τοῦ Ἀρχιμ. Γεωργίου, Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Γρηγορίου Ἁγίου Ὄρους στό βιβλίο τοῦ Ἀρχιμ. Γεωργίου Χρυσοστόμου [νῦν Μητροπολίτου Κίτρους], Μιά σύγχρονη Μορφή τοῦ Ἁγίου Ὄρους, Θεσσαλονίκη 2002, 12).

Τή θεοπνευστία τῶν ὕμνων ἐξηγεῖ ὁ ἴδιος ὁ Ὑμνογράφος:

• «Νά ὑπάρξῃ μόνωσις, ἐσωστρέφεια, προσευχή ἐν καρδίᾳ μυστικῇ, δι’ ὧν ἔρχεται τό θεῖον φῶς καί ἐπισκιάζει ἡ χάρις τοῦ Κυρίου καί ὁ ὑμνογραφῶν καθίσταται θεόπνευστος. Τότε ὁ νοῦς βρύει ἀφθόνως τά νοήματα ὡς πηγή πολυχεύμων καί ἡ χείρ δέν προλαμβάνει ἐνίοτε νά γράφῃ ἅ ὑπαγορεύει ἡ καρδία, τά δέ παραγόμενα ἄσματα εἶναι πράγματι προϊόντα θεῖα, εὐφραίνοντα ψυχάς» (Γερασίμου Μικραγιαννανίτου, «Ἡ ὑμνογραφία ἐν Ἁγίῳ Ὄρει», Ἐπετηρίς Ἀθωνιάδος Σχολῆς,

Ἀθῆναι 1966, 76-77).

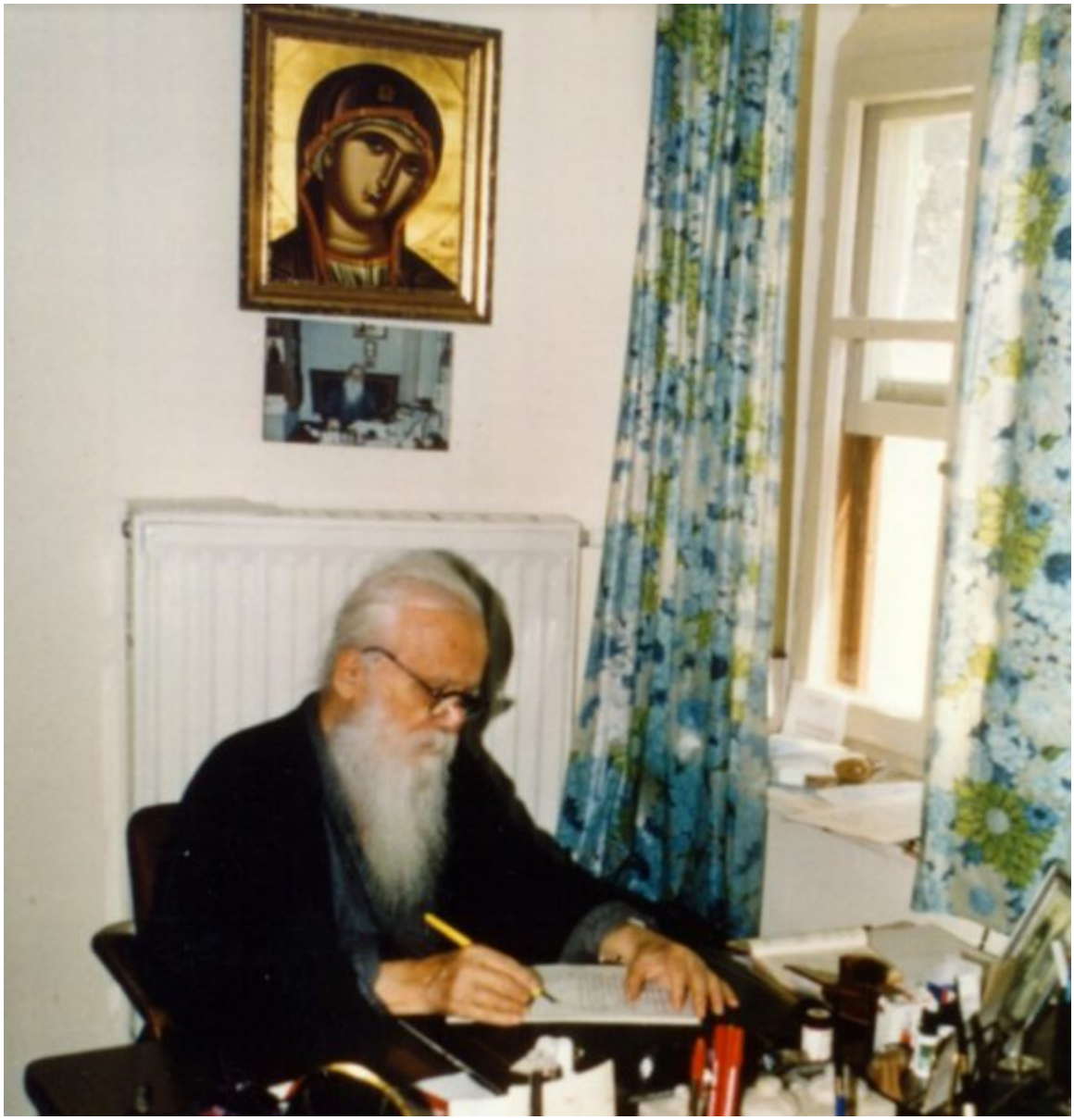

Κοινωνία με τους Αγίους (COMMUNIOSANCTORUM)

Ἡ ἁγιότητα τοῦ Γέροντος Γερασίμου ἐμφαίνεται καί ἀπό τό γεγονός ὅτι διατηροῦσε κοινωνία μέ τούς Ἁγίους. Ἡ κοινωνία αὐτή, ὡς βιωματική σχέση, ἄν καί ἐντέχνως κρυμμένη, συχνά γινόταν ἀντιληπτή:

• «Ἀναπολοῦμε μέ συγκίνηση τήν βιβλική μορφή τοῦ μακαριστοῦ Γέροντος Γερασίμου τοῦ Μικραγιαννανίτου, Ὑμνογράφου τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, παρά τοῦ ὁποίου εὐτυχήσαμε νά κατέχουμε ἰδιόχειρη ἐπιστολή μέ ἡμερομηνία 2-12-1985. Μᾶς ἔγραφε τότε ὁ μακαριστός Γέρων Γεράσιμος μέ τήν χαρακτηριστική ἐπισεσυρμένη γραφή του: ‘’Πανοσιολογιώτατε Ἅγιε Πρωτοσύγκελλε, κατ᾽ εἰσήγησιν τοῦ λίαν ἀγαπητοῦ ἡμῖν ἀδελφοῦ πατρός Κωνσταντίνου Βαστάκη, σᾶς ἀποστέλλω δύο ἐμφανίσεις τοῦ νεοφανοῦς Ἁγίου

Ραφαήλ’’. Σέ συνημμένη λοιπόν δακτυλογραφημένη ἐπιστολή ὁ μακαριστός Γέρων Γεράσιμος ἀναφέρει ἐπί λέξει: ‘’Μετά τήν σύνταξιν τῆς πλήρους καί πανηγυρικῆς ἀκολουθίας μετά τοῦ παρακλητικοῦ κανόνος τῶν νεοφανῶν Ἁγίων Ραφαήλ, Νικολάου καί Εἰρήνης, μίαν ἐσπέραν διελογιζόμην κατά πόσον ἐγένετο δεκτή ἡ ἐργασία μου αὕτη ἀπό τούς Ἁγίους. Ταῦτα σκεπτόμενος κατεκλίθην καί μόλις ἔκλεισα τούς ὀφθαλμούς εἶδον ὅτι ἤνοιξεν ἡ θύρα τοῦ κελλίου μου καί εἰσῆλθεν ἱεροπρεπής τις ἄνθρωπος ἐνδεδυμένος ἱερατικήν στολήν. Μόλις τόν εἶδον ἀνεβόησα: Ὁ Ἅγιος Ραφαήλ, καί ἐκίνησε κλίνων τήν κεφαλήν του, ἐπιβεβαιῶν τρόπον τινά τήν ἀναφώνησίν μου. Τότε πλήρης χαρᾶς τῷ εἶπον: Ἅγιε Ραφαήλ, ἐδέχθητε τήν παρ᾽ ἐμοῦ ποιηθεῖσαν ἀκολουθίαν; Κλίνας πάλιν τήν κεφαλήν καί μειδιάσας σεμνῶς εἶπεν ἠρέμα “ναί”, καί ἐγένετο ἄφαντος, πληρώσας ἀρρήτου χαρᾶς καί εὐφροσύνης τήν ταπεινήν μου καρδίαν. Ἀφοῦ συνέταξα τήν Ἀκολουθίαν τήν ἀπέστειλα εἰς Μυτιλήνην καί, ἐγκριθεῖσα παρά τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐτέθηἀμέσως εἰς λειτουργικήν χρῆσιν, καί ἰδίᾳ ὁ παρακλητικός κανών, ὁπότε λαμβάνω ἐπιστολήν ἐκεῖθεν λέγουσαν μεταξύ τῶν ἄλλων καί τά ἑξῆς: Εὐλαβεῖς προσκυνηταί ἐν Θερμῇ εἶδον ὀφθαλμοφανῶς ἔξω τοῦ Ναοῦ τούς Ἁγίους Ραφαήλ καί Νικόλαον, κρατοῦντας ἐκ τῶν χειρῶν τήν μικράν Ἁγίαν Εἰρήνην καί βαδίζοντας νά εἰσέλθουν ἐν τῷ ναῷ. Μόλις ἔφθασαν εἰς τήν θύραν, ἡ Ἁγία Εἰρήνη δέν ἤθελεν νά εἰσέλθῃ καί ταῦτα ἤκουσαν νά λέγῃ πρός τούς κρατοῦντας αὐτήν Ἁγίους: “Δέν θά εἰσέλθω διότι ὁ πατήρ Γεράσιμος δέν μέ ἔχει συμπεριλάβει εἰς τό Ἀπολυτίκιον”. Καί πράγματι, ἀδελφοί μου, εἰς τό Ἀπολυτίκιον εἶχον μόνον τούς Ἁγίους Ραφαήλ καί Νικόλαον. Τότε ἔσπευσαν νά μοῦ καταστήσουν γνωστά τά ἀνωτέρω καί ἀμέσως τροποποιήσας τό Ἀπολυτίκιον κατά τι, συμπεριέλαβον ἐν αὐτῷ καί τήν Ἁγίαν Παρθενομάρτυρα Εἰρήνην, ζητήσας παρ᾽ αὐτῆς συγχώρησιν, διά τό ἀκούσιον πταῖσμα, διότι δέν ἐγένετο τοῦτο ἐκ προθέσεως. Ταῦτα πρός δόξαν Θεοῦ καί τιμήν τῶν Ἁγίων καί θαυματουργῶν Ραφαήλ, Νικολάου καί Εἰρήνης, τῶν θαυμαστῶς δοξασθέντων καί ἐνεργούντων παραδόξως εἰς τούς μετά πίστεως ἐπικα-λουμένους αὐτούς’’. Ἀσφαλῶς γνώστης τῆς ἀσκητικῆς γραμμῆς περί προσοχῆς στά ἐνύπνια, μέ τήν ὡς ἄνω μαρτυρία του ἀφενός μᾶς δίνει ἕνα τεκμήριο διακριτικῆς μελέτης τῶν ἀσκητικῶν διατυπώσεων περί θείων ἀποκαλύψεων καί ἀφετέρου μᾶς ἐπιτρέπει σήμερα, μετά τόσους χρόνους ἀπό τήν κοίμησή του, νά εἰκάσουμε ἀσφαλῶς ὅτι καί ἄλλων τοιούτων ἱερῶν ἀντιλήψεων καί πνευματικῶν παρακλήσεων θα ἀξιώθηκε στήν ἀσκητική του δολιχοδρομία, ὁ σοφός καί προσηνής, ὁ βιβλικῆς φυσιογνωμίας εὐμοιρήσας ποιητής καί ἐγκωμιαστής τόσων Ἁγίων. Σήμερα, πού ὁ ποιμαντικός καί ὁ θεολογικός λόγος σπανιώτατα ἐδράζεται ἀμέσως στήν θεοπτική ἐμπειρία, ἀλλά καί ὁ θεωρητικός καί πρακτικός χριστιανικός βίος εἶναι ἄγνωστοι στήν συντριπτική πλειοψηφία τοῦ λαοῦ μας, δέν μᾶς ἀπομένει πολλάκις παρά ὁ συγκλονισμός τῶν θαυμάτων, γιά νά παρακινήσει σέ λυτρωτική καί σωτηριώδη μετάνοια» (Μητροπολίτου Γουμενίσσης

Δημητρίου, «Ἐκφαντορική Ἀποκάλυψη», Ὑμνήτωρ, Βέροια 2001, 222-225).

• «Καί ὅταν μιλοῦσε γιά τούς Ἁγίους τῆς Ἐκκλησίας μας, τούς Πατέρες, Μάρτυρες καί Ὁσίους γιά τούς ὁποίους ἔγραψε Ἱερές Ἀκολουθίες καί ὕμνησε μέ τό χάρισμα πού τοῦ ἔδωσε ὁ Κύριός μας, τόν ἔβλεπες νά γεμίζουν τά μάτια του δάκρυα [...]. Θυμᾶμαι ζωντανά, ἕνα χειμωνιάτικο βράδυ πού δέν νύσταζα, καί εἶναι σπάνιο αὐτό, γιατί εἶχα ξεκουραστεῖ τό μεσημέρι, θέλοντας νά μείνω περισσότερο κοντά του νά ἀπολαύσω τίς πλούσιες πνευματικές του ἐμπειρίες, τοῦ εἶπα: ‘’Γέροντα, πές μου σέ παρακαλῶ τί ἔχεις ἀκούσει, τί ξέρεις γιά τό τάγμα τῶν γυμνῶν καί ἀνυπόδητων μοναχῶν πού ζοῦν καί ζοῦσαν στίς ἀπρόσιτες περιοχές τοῦ Ἄθωνα; Τό πρόσωπο τοῦ Γέροντα φωτίστηκε, ἀνακάθισε στήν πολυθρόνα του, χάϊδεψε τήν βιβλική γενειάδα του, χαμογέλασε δείχνοντας μ’ αὐτόν τόν τρόπο ὅτι εὐχαριστοῦσε καί ἐκεῖνον νά διηγεῖται γιά τέτοιους Ἁγίους ἀνθρώπους καί ἄρχισε νά μιλάει κατά τέτοιο τρόπο πού ἔλεγα μέσα μου νά μήν τελειώσει ποτέ» (Μητροπολίτου Ξάνθης Παντελεήμονος, «Ἀντίδωρο υἱϊκῆς ἀγάπης καί εὐγνωμοσύνης», Ὑμνήτωρ, Βέροια 2001, 229).

Παραθέτοντας δειγματοληπτικά τις παραπάνω προσωπικές μαρτυρίες, θεωρώ ότι η απόφαση του Οικουμενικού Πατριαρχείου να αναγνωρίσει τον Υμνογράφο Γεράσιμο Μικραγιαννανίτη ως Άγιο της Ορθόδοξης Εκκλησίας δεν είναι μόνον δίκαιη αλλά και επιβεβλημένη. Και εξηγούμαι.
Η αναγνώριση του Γέροντος Γερασίμου ως Αγίου έχει και ποιμαντικές διαστάσεις. Όπως επισήμανε πριν 25 χρόνιαένας σύγχρονός του λόγιος αγιορείτης μοναχός, αποτελεί «ανάγκη παρουσιάσεως ενός αληθινού χριστιανού, σε μίαν εποχήν εκτεταμένης διαφθοράς και προκεχωρημένης σήψεως ιδεών και ηθικής παγκοσμίως» (Μοναχού Θεοκλήτου Διονυσιάτου, Γεράσιμος Μοναχός Μικραγιαννανίτης, Θεσσαλονίκη 1997, 23.